

PRZESŁUCHAĆ (22) *vb pf i impf*

pf (21) [w znac. I.], *impf* (1) (*inf*) [w znac. II.].

e oraz a jasne.

inf przesłuchać (7). ◇ [fut 2 sg przesłuchasz. ◇ 1 pl przesłuchamy.] ◇ *praet* [2 sg m przesłuchałeś.] ◇ 3 sg m przesłuchał (3). ◇ *imp* 2 sg przesłuchaj (1). ◇ 3 sg niech przesłucha (1). ◇ *con* 1 sg m bych przesłuchał (1), [bym przesłuchał]. ◇ 2 sg m byś przesłuchał (2). ◇ 3 sg m by przesłuchał (3). ◇ 3 pl m pers by przesłuchali (1). ◇ [pass con 3 pl subst by się przesłuchały.] ◇ *part praet act* przesłuchawszy (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

I. pf (21) :

1. Zapoznać się z czyjąś wypowiedzią, wysłuchać, posłuchać; *audire Modrz* (17) : Toż fię też w oney burście Alcimowi ftáło: Iedno fobie nie tełkni/ á przełłuchay máło. *KlonWor* 43.

przesłuchać czego (2): niech pirwey pilnie przypátruie fię [król] rozumowi y przyrodzeniu tego/ ktorego wywyżzyć vmyślił: niech przesłucha iego mowy ábo w rádźie/ ábo ná łądźiech *ModrzBaz* [41]; [ná tom tám był iáchał/ Abym prawdy przełłuchał *ŁaszczPogrom* 10]. Cf »przesłuchać głosu«.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Którzy to Senatorowie [...] będą mieli *facultatem* té lifty przyniešione otworzyć/ coby Połłowie chćieli powiedźieć/ przełłuchać *SarnStat* 45.

Zwrot: »przesłuchać głosu [czyjego]« (1): Rácźze łáłkáwie przełłuchać Pánie głófu mego *LubPs* B4.

Szereg: »przeczyść i przesłuchać« (1): Boć máło po tym byś nawięcey przeczedł y przełłuchał iefliźeć to przy pámięci nie zołłtanie *RejZwierc* 15v.

a. Zapoznać się z czymś zeznaniem w celu wydania wyroku, opinii (12) : [Jakoż na tem stanęło, żeby się od rewizyjej poczał i kończył [sejm lubelski], to jest, iżby się rejestra rewizorskie przesłuchały i sumaryjusze spisały *Diar* 1566 [3].]

[*przesłuchać kogo* (G): ale ma [pan] ná ono pámiętać co połłpolicie mowią. Nie czyn wyroku aż obudwu ftron przełłuchałz. *LorichKosz* 53v (*Linde s.v. przesyłszec*).]

przesłuchać czego (6): *SarnStat* 436; [A jmc ks. biskup przerzeczony žaloby i alegacyi tych stron przesłuchawszy, [...] zwyczaję ich i wolności przyznał *OrdynWiej* 32; A dlá lepfzey wiadomości/ przełłuchamy twoich mądrych árgumentow/ ktorymi tey twoiey obrony dowodziłz. *ŁaszczWiecz* 5 (*Linde*)]. Cf *Zwroty*.

przesłuchać kogo (A) (1): Tu iuż Chryłtus s Senatem Niebieskym fiadł aby ftrony pozwáne przełłuczał [!] *RejKup* y5.

przesłuchać co (3): *RejZwierc* 3v [2 r.], 22v. Cf *Zwroty*.

przesłuchać kogo (G a. A) (2): *RejZwierc* 49v; Ano w káżdym powiećie/ ná pewnych mieyfcách/ mieliby łędziowie záváždy ná łądźiech siedzieć/ [...] á káždego przesłuchać. *ModrzBaz* 90.

[*Przysłowie*: *LorichKosz* 53v (*Linde*) cf *przesłuchać kogo* (G).]

Zwroty: »krzywdy, krzywdę przesłuchać« [szyk zmienny] (2;2): yz go mi za tho ządami abi rołkazał wźiczkim wźitky krziwdi poddanich naschich przełłuchacz *LibLeg* 10/150v; Błęglá zá nim [*Filipem, królem Macedonii*] niewiáftá vboga wołáiać/ Iżeby iey przełłuchał krzywdy/ nárzekáiać. *RejZwierc* 3v, 3v; *SarnStat* 1198.

»przesłuchać sprawę, rzeczy (G), sprawę« [szyk zmienny] (2:1:1): wifadzylyfzmi przednyeyfche radi nałfche abi they rzeczi snowv przełlvchaly. *LibLeg* 11/159; NArliás go [*Antygoną, króla Macedonii*] brát prošíł/ áby ípráwę iegó/ Tám póichu przełlvcháł/ iáko powinnego. *RejZwierz* 22v; Znowu wíci roznołfzą [*Niemcy*]: lecz Pápiéż hámuie/ A przełlvchawfzy ípráwy/ Krzyżaki winuie. *KochProp* 9; *Phil* Q4; [*BazHist* 35v (*Linde*); *CiceroKosz* 138].

[*Szereg*: »przesłuchać i dowiedzieć się« : iż tey ípráwy wfzytkiey znowu chcą dołtátecznie przełlvcháć y dowiedzieć fię *BazHist* 35v (*Linde*).]

[*Przen* [czego]: Bo wczynieł mi práwo/ y (przesłuchał) przy moiey/ záliadł ná łtolicy łędzia ípráwiedłwy [!]. *BudBib Ps* 9/4 (*Linde*).]

2. *Nie zwrócić uwagi na czyjś wypowiedź, nie wysłuchać a. nie usłyszeć* [co a. czego] (1) : Boć Pan moy raczył wyłlvcháć głół płáczu moyego/ A nye przełlvcháł záłółney próżby łługi łwego/ Lecż przyiáł modlitwę moyę łercá pokornego. *LubPs* B5.

3. *Być nieposłusznym, postąpić niezgodnie z czyimś zaleceniem, radą, rozkazem* (3) :

Zwroty: »rady przesłuchać« (1): Czoż mi radziłz prółżę cie chczeń iuż na włzem dułáć A ninaczym twey rady niechcę nicz przełlvcháć *RejJóz* K8v.

»przesłuchać rozkazania« (2): Prółłę rácz być záwždy wdzyęcznym obżywyenim moim Abych ni w czym nie przełlvcháł rołkazánia twego *LubPs* aa5; *RejPos* 3v.

II. impf Należć [ku czemu] (1) : Drugie powiedział przed namy ysz niektorzi livdzie Zamku Białohrodzkiego y Kyłyskiego przegnály owcze swoye przes granycze y na ziemy wáłfchey pałly, ktora miała przełlvchacz kv koronie polskiej *LibLeg* 10/67.

Synonim: **II. należeć**.

Formacje współrdzenne cf **SŁUCHAĆ**.

Cf **PRZESŁUCHANIE, PRZESŁUCHANY**